

Kai įsakyta, savo proto daug nereikia

Vytautas ŽEMAITIS. „Mes laimėjome“, - džiūgavo du Brazausko anūkai - Marijampolės vadukai, strikinėdami aplink griaujamą paminklą sovietiniams kariams prie Meno mokyklos. Būtų nuvertę anksčiau, bet nežinojo ko atsiklausti. Patys nedrįso - o jei rusai, kurių kariai palaidoti šalia, užpyks ir puls Marijampolę? Kitas reikalas, kai Kultūros ministras išleido įsakymą, kad tokie paminklai nebesaugomi, ką su jais veikti, sprendžia savivaldybės. Anūkai nusprendė vos tai sužinoję.

Gerokai ilgiau nei „išvaduotojų“ paminklas miesto nepuošia okupantų talkininko Petro Cvirkos gatvė. Keisti jos pavadinimą niekas netrukdo, reikia veikti savo protu... Bet anūkai tikisi sulaukti ministro įsakymo. „Tada tai kad pakeisim...“

MIESTO LAIKRAŠTIS

Marijampolės bestseleris

NEMOKAMAS. Ir www.miesto.lt

2022 m. balandžio 28 d. Nr. 8 (1783)

Antano JANUŠONIO piešinys

Pavadink dukrytę Petriuku ir turėsi sūnų

Vytautas ŽEMAITIS. Afganistanas, Kirgizija, Rusija, Sirija, Somalis, Šiaurės Korėja, Uzbekistanas... Šios šalys nurodomos tarp paskutiniųjų sąrašė 180-ies valstybių, kurias organizacija „Transparency International“ suskirstė pagal jų korupcijos lygį.

Draudžiama kritikuoti

Nereikia būti dideliu politikos žinovu, kad suprastum, jog labiausiai korumpuotos pasaulio valstybės yra tos, kuriose mažiausiai demokratijos. Ten neleidžiama veikti opozicijai, viešai reikšti nuomonę, jeigu ji neatitinka valstybės politikos, persekiojami kitaminčiai ir t. t.

Daugiau 3 psl.

Kaip taupyti elektros energiją namuose

Paulius KALMANTAS, bendrovė „Energijos skirstymo operatorius“. Pati geriausia energija - neiššvaistyta ar sutaupyta. Šiuo metu atsakingas energijos vartojimas tampa labai aktualus, nes, taupydami elektrą ir dujas, ne tik mažiname savo sąskaitas, bet ir prisidedame prie šalies energetinės nepriklausomybės.

Siekdami kuo didesnio teigiamo efekto, visų pirma - išnaudokite dienos šviesą.

Baldus reikėtų išdėstyti taip, kad į namus, ypač darbo vietas, patektų kuo daugiau dienos šviesos ir šilumos. Taip pat reikėtų išjungti šviesą kambariuose net tuomet, kai iš patalpos išeinama vos kelioms minutėms.

Įsitinkinkite, kad visi nenaudojami elektros prietaisai išjungti iš elektros lizdo. Budėjimo režimu veikiantys įrenginiai - net ir į elektros tinklą įjungtas mobilusis telefono kroviklis - nuolat naudoja elektros energiją. Taigi, nors prietaisai ir nesinaudojami, tenka mokėti už elektros energiją.

Kompiuteriuose, mobiliuosiuose telefonuose, planšetėse įjunkite energijos taupymo funkcijas. Paprasčiausiai patikrinkite įrenginių nustatymus, atlikę keletą pakeitimų bei išjungę nenaudojamas programas, taupsime ir elektros

energiją, ir įrenginių baterijas.

Drabužius skalbkite tik prikrovę pilną skalbyklę ir pasirinkę ekonominį režimą. Taip sunaudosite mažiau vandens ir elektros energijos jam pašildyti. Nustatykite mažiausią galimą vandens temperatūrą, nes apie 90 proc. energijos, kurią naudoja skalbimo mašina, naudojama vandeniui pašildyti.

Virdulyje virkite tiek vandens, kiek reikia vienam kartui. Norint išgerti puodelį kavos ar arbatos, nereikia pilno virdulio. Taip pat įpraskite išjungti elektrinę viryklę likus kelioms minutėms iki maisto gamavimo pabaigos.

Pasigaminę vieną patiekalą, ant tos pačios kaitlentės statykime kitą puodą. Sutaupysite ir laiko, ir elektros. Jei naudojate orkaitę, kepimo procesą stebėkite per stiklą. Kiekvienas durelių atidarymas sumažina temperatūrą orkaitėje ir verčia prietaisą naudoti daugiau energijos, kad temperatūrą atstatytų.

Šaldytuve pasirinkite optimalią temperatūrą: 3,5 °C pačiame šaldytuve ir -18 °C šaldiklyje. Atšildykite šaldiklį, jei susidarė 5 milimetrų ledo sluoksnis. Kuo daugiau šaldiklyje ledo, tuo daugiau sunaudojama elektros energijos.

Į klausimus atsako Marijampolės 1-ojo notaro biuro notarė Dalia Labanauskienė.

- Kada (kokio amžiaus sulaukus) patartumėte sudaryti testamentą, kaip tai atliekama, kiek kainuoja?

- Testamentas - vienas dažniausiai notaro tvirtinamų dokumentų, ir, ko gero, vienas paslaptinčiausių. Visi notariniai veiksmai saugomi notaro paslapties, ir įstatymas numato tik atskirus atvejus, kai notarinio veiksmo paslaptis gali būti atskleista teisėsaugai tiriamoje byloje, tačiau testamentas paslaptis yra griežčiausia. Testamentas įsigalioja tik mirus testatoriui (asmeniui, kuris sudarė testamentą) ir todėl negali būti paviešintas iki asmens mirties. Notarų praktikoje buvo atvejais, kai notaras kategoriškai atsisakė pateikti gyvo asmens testamentą išteisminį tyrimą atliekantiems teisėsaugos pareigūnams ir įrodė, kad jų reikalavimas neteisėtas.

Močiutė niekam nesakė, kad įsigijo klausos aparata ir jau tris kartus spėjo pakeisti testamentą.

Taigi, testamentas - tai dokumentas, atspindintis asmens valią, kaip turi būti elgiamasi su jo turtu jam mirus. Žmogaus gyvenimas nenuspėjamas, todėl jau daugelį metų pastebime, kad žmonės pasirūpina savo turto likimu ne tik sulaukę garbaus amžiaus, bet ir jauni. Tai susiję ir su pasikeitusiu gyvenimo būdu, papročiais, šalies ekonomine padėtimi. Ne tik vyresni, bet ir jauni žmonės yra atsakingi, daugiau uždirba, įsigyja nekilnojamojo turto ir kitų vertybių, todėl pradeda galvoti apie tai, kad būtina pasirūpinti turtu ir artimaisiais mirties atveju. Ir nors daugiausiai biure apsilanko vyresniojo amžiaus žmonių, jauni

- taip pat ne retenybė. Testamentą galima neribotai keisti, papildyti arba išvis panaikinti, visada liks galioti tik vėliausiai notaro patvirtintas testamentas variantas. Todėl tiek jaunas žmogus, tiek senjoras turi galimybę persigalvoti ir savo paskutinę valią pakeičyti. Testamentas yra socialiai reikšmingas dokumentas, jį turi išgalėti patvirtinti bet kuris žmogus, todėl ir šio notarinio veiksmo kaina socialiai orientuota. Pagal teisingumo ministro patvirtintus notaro paslaugų įkainius, už testamentą patvirtinimą imamas nuo 5 iki 33 eurų atlyginimas, už testamentą saugojimą - 10 eurų.

Daugiau 8 psl.

Knygos „Gidas besirengiantiems mirti“ (angl. - „A Beginner's Guide to the End“) autoriai siūlo kartu su testamentu palikti artimiesiems dokumentų aplanką, kurį būtų galima pavadinti „Kai aš numirsiu“.

Čia turėtų būti: įgaliojimai artimiesiems (jei būtina, patvirtinti notaro); santuokos ar skyrybų dokumentai; telefono, kompiuterio, elektroninio pašto, socialinių tinklų paskyrų slaptažodžiai; laidotuvių pageidavimai; laiška artimiesiems.

Knygos autorių nuomone, šio pasiruošimo išėiti tikslas - tokį skausmingą dalyką kaip mirtis jūsų artimiesiems padaryti kaip įmanoma paprastesnį.

Kūno grožio šventė

A. Talačka, J. Ciūnytė, R. Česnaitis

„Tauro“ klubo nuotrauka

Rinaldas ČESNAITIS, „Tauro“ klubo vyriausiasis treneris. Kėdainiuose atvirojo Lietuvos kultūrizmo, fitneso (kūno rengybos) ir bikinio čempionato nugalėtoja tapo „Tauro“ komanda.

Tarp daugiau nei aštuoniasdešimties varžybose startavusių Lietuvos bei Estijos atletų pirmąsias vietas iškovojo Julita Ciūnytė (fitnesas), tapusi absoliučia savo kategorijos nugalėtoja, Rokas Čiapas (naujokų kultūrizmas), Greta Gailiūnienė („wellness“ - viena fitneso atmainų), Tomas Tamelis (kultūrizmas iki 90 kg), Andrius Talačka (kultūrizmas +90 kg). Pastarasis tapo absoliučiu nugalėtoju tarp kultūristų bei buvo apdovanotas Lietuvos kultūrizmo ir kūno rengybos federacijos pereinamuoju prizų už didžiausią pažangą per metus.

Antrąsias vietas iškovojo Donatas Rapšas (kategorija „raumeninga

Kaip mylime savo miestą

Jolita BARAUSKIENĖ. Ilgąjį Velykų savaitgalį su vyru lankėmės Palangoje. Nors oras buvo puikus, degintis pajūryje dar ne laikas. Tad, tradiciškai aplankę tiltą, J. Basanavičiaus gatvėje pasilabinę su keliais marijampoliečiais, klajojome kurorto gatvėmis. Keliose jų mūsų dėmesį patraukė Palangos vėliavos, iškabintos ant daugiabučių namų. Vieno jų gyventojų paklausėme, kokia proga – gal Velykų. Pasirodo, vėliava kabo nuolat. „Nes mes mylime savo miestą“, - šypsodamasis pasakė palangiškis.

Grįžusi pasisukinėju Marijampolėje. Kai kur mačiau ne tik Lietuvos vėliavas, bet ir Ukrainos, Europos Sąjungos, kai kurių įmonių. O Marijampolės vėliava plazda tik ant savivaldybės pastato. Kartu su Lietuvos trispalve. Matyt, kad pravažiuojantys žinotų, kurioje valstybėje yra mūsų miestas.

J. Barauskienės nuotrauka

O kodėl ne sostinių sostinė?

Vygantas RABAŠAUSKAS. Kaip vienas prekybos tinklų skelbia Velykų Velykas ar Kalėdų Kalėdas, taip Marijampolė galėtų skelbti Sostinių sostinė.

Neseniai perskaitęs (berods savivaldybės interneto svetainėje), kad mūsų miestas dabar yra romantikos sostinė, paskaičiavau, kad jau buvome Lietuvos kul-

tūros sostinė, futbolo, gatvių meno, vis dar esame Sūduvos/Suvalkijos sostinė.

Puiku. O gal kas nors išvardintų daugiau panašių mūsų miesto titulavimo sostinė pavyzdžių? Jei taip, gal Marijampolė pretenduotų į Lietuvos rekordų knygą.

figūra“), Toma Sereikytė (naujokių bikinis), Milda Brūverė („wellness“), Daiva Varnelienė (fitnesas), Tadas Žukauskas (kultūrizmas + 90kg), Tomas Bendoraitis

(kultūrizmas iki 90kg), trečiuoju buvo Rimgaudas Čyvas (lengvasis kultūrizmas). Tarp trenerių geriausių pripažintais šių eilučių autorius.

V. Blinkevičiūtė: „Maisto kainas būtina stabdyti“

Dar kovo pabaigoje Europos Parlamentas paragino valstybes nares ir Europos Komisiją nedelsiant užtikrinti didesnę maisto produktų gamybą ES, taip pat skirti pagalbą maistu Ukrainai.

„Rusijos karas prieš Ukrainą sudavė skaudų smūgį pasaulio maisto sistemai. Žemdirbiams, taip pat ir Lietuvoje, dėl didelių kainų šiandien sunku apsirūpinti trąšomis ir kuru. Ir Europa, ir Lietuva turi labai nedaug laiko stabdyti maisto kainų augimą. Tai įmanoma padaryti, jei bus atlikti skubūs, ryžtingi veiksmai“, - teigia Europos Parlamento narė Vilija BLINKEVIČIŪTĖ.

Rimantas KAZLAUSKAS

- Europos Parlamentas savo rezoliucijoje ragina nedelsiant sutarti dėl maisto tiekimo ES ir už jos ribų veiksmų plano. Kas dar siūloma?

- Pagrindinė mintis – didinti maisto produktų gamybą pačioje ES, kad būtų užtikrintas Europos gyventojų (taip pat ir Ukrainos) aprūpinimas maistu.

Europos Komisiją paraginome didinti vietinę maisto produktų gamybą, o žemės ūkio paskirties žemę naudoti tik maisto produktams ir pašarams auginti. Taip pat remti labiausiai nukentėjusius maisto gamybos ir žemės ūkio sektorius, pasiūlyti priemones ūkininkams sušvelninti smarkiai išaugusių trąšų kainų poveikį, pratęsti pandemijos metu įvestas lengvatas kaimo plėtros paramai, aktyvuoti 479 milijonų eurų krizių valdymo rezervą, o ES valstybėms leisti teikti pagalbą žemės ūkio sektoriui.

Veiksmų imtis įpareigoja situacija. Pažiūrėkime į maisto kainas Lietuvos parduotuvėse ir išgirskime, ką kalba mūsų šalies maisto pramonės ir žemdirbių atstovai. Jų prognozės labai liūdnos (maisto kainos gali didėti 2-3 kartus), jei nebus imtasi esminių sprendimų.

- Nemažą dalį konkrečių sprendimų vis dėlto turi priimti nacionalinės vyriausybės. Kokie tie sprendimai galėtų būti?

- Būtina skubos tvarka sukurti kreditavimo mechanizmą ūkininkams, kad šie galėtų įpirkti trąšas. Brangios trąšos reiškia brangų maistą.

Reikia numatyti ir bendrą būtinios žemės ūkio bei maisto produktų gamybos paramos tvarką (įskaitant ir lengvatas degalams, elektrai, dujoms), atsisakyti tam tikrų perteklinių ribojimų, mažinančių maisto gamybos pajėgumus. Reiktų didinti Lietuvos nacionalinį maisto saugumo rezervą.

- Nepaminėjote pridėtinės vertės mokesčio (PVM) lengvatos maisto produktams.

- Tai sprendžia kiekviena ES valstybė – savarankiškai.

Tik trys valstybės Europos Sąjungoje neturi lengvatinio PVM būtiniausiems maisto produktams. Reikia tokią lengvatą įvesti ir Lietuvoje. Juk tokios mokesstinės lengvatos puikiausiai veikia. Ir tai rodo kitų šalių pavyzdžiai. Su socialiai atsakingais prekybininkais susitarti irgi galima – būtent taip dar iki karo padarė Lenkija. Susitarė, kad verslai tinkamai pasi-

naudotų lengvata ir tuo lengvatos dydžiu sumažintų prekių kainas savo lentynose. Ir jie savo žodžio laikosi.

- Vis dėlto juk nemaža dalimi maisto kainas lemia pabrangusi energija?

- Taip. Jau ir šiandien ES valstybės prisiima didesnę ar mažesnę našą, kad gyventojai, verslas patirtų mažesnę smūgį dėl milžiniškų energijos kainų.

Europos Parlamentas pritarė būtinumui atsisakyti energetikos išteklių iš Rusijos ir didinti Europos Sąjungos energetinį nepriklausomumą.

Todėl daugumai ES valstybių teks neišvengiamai spręsti sudėtingas užduotis, atsisakant Rusijos dujų, naftos, anglių. Mano įsitikinimu, tik tuomet, kai ES taps nepriklausoma nuo Rusijos išteklių, energijos kainos Europoje taps stabilios, labiau prognozuojamos, tikėtina, kad sumažės našta valstybėms, verslui ir gyventojams.

Tai neįvyks per vieną dieną, nors ir labai norisi. O valgyti juk norisi kasdien. Todėl būtina daryti viską, kad ir Lietuvoje, ir visoje Europoje šiemet būtų užaugintas kuo didesnis derlius, pagaminta daugiau produktų. Tai leistų apsaugoti mūsų žmones nuo maisto kainų augi-

Vilija Blinkevičiūtė: „Ir Europa, ir Lietuva turi labai nedaug laiko stabdyti maisto kainų augimą. Tai įmanoma padaryti, jei bus atlikti skubūs, ryžtingi veiksmai.“

mo ir maisto produktų trūkumo.

Lietuvoje nuo senų senovės žemė tapatinama su Motina. Su mūsų visų pradžia. Šis sekmadienis dovanuoja mums nuostabią pavasario šventę – Motinos dieną. Ir todėl šiandien kreipiuosi į jus, į vieninteleis kiekvienam iš mūsų.

Mielos Mamos,

Tegul ši diena pražysta begalinės vaikų meilės, pagarbos ir meilės žiedais. Būkite pasveikintos ir prisimintos, būkite išaukštintos ir laimingos, mylimos ir mylinčios, brangiosios Mamos!

S&D

Europos Parlamento
socialistų & demokratų
pažangiojo aljanso frakcija

www.blinkeviciute.eu

Pavadink dukrytę Petriuku ir turėsi sūnų

Atkelta iš 1 p.

Pavyzdžiui, draudžiama „kritikuoti, aptarinėti vadovų sprendimus, pavedamas vykdyti užduotis...“, „be išankstinio rašytinio įstaigos vadovo sutikimo skelbti išvadas, faktus ar medžiagą, kreipintis per radiją ar televiziją, dalyvauti radijo ar televizijos laidose ar filmavimuose, bendrauti su žiniasklaidos atstovais, valstybinių kontrolės institucijų pareigūnais ar trečiosiomis šalimis apie įstaigos veiklą, reikalus ar jų darbuotojus, pacientus, lankytojus, tiekėjus...“

Spėkite, kuriai totalitarinei valstybei – Baltarusijai ar Rusijai – priklauso tekste minima įstaiga? Kad tokie draudimai būtų taikomi mūsų valstybėje, sunkiai tikėtina, nes jie pažeidžia Lietuvos Respublikos Konstituciją. Štai kelios jos nuostatos: „Žmogus turi teisę turėti savo įsitikinimus ir juos laisvai reikšti.“; „Piliečiams laidojama teisė kritikuoti valstybės įstaigų ar pareigūnų darbą, apskusti jų sprendimus. Draudžiama persekioti už kritiką.“; „Žmogui neturi būti kliudoma ieškoti, gauti ir skleisti informaciją bei idėjas“.

Bėdas dengia... skaidrumu

Bet ne Marijampolės ligoninėje. Čia demokratijos ne ką daugiau, nei rusų kariniame laive, kurį ukrainiečiai iš pradžių pasiuntė ant trijų raidžių, o po to – į jūros dugną. Tuo įsitikinti galima susipažinus su 17 puslapių dokumentu, kuris vadinasi „Viešosios įstaigos Marijampolės ligoninės

direktoriaus įsakymas dėl darbo tvarkos taisyklių patvirtinimo“. Jį Mantas Čėsna pasirašė praėjusių metų vasarį, neilgai trukus po to, kai mero Povilo Isodos buvo paskirtas vadovauti ligoninei.

Ir štai praėjus metams nuo draudimo kritikuoti, aptarinėti, skelbti, dalyvauti... Marijampolės valdantiems socialdemokratams kilo noras suteikti ligoninei skaidrios asmens sveikatos priežiūros įstaigos vardą. O kaip kitaip pademonstruoti šios kontoros pažangą vadovaujant mero bičiuliui, nes eilės Priėmimo skyriuje nemažėja – greičiau atvirkščiai, trūksta gydytojų, jauni specialistai nesirenka Marijampolės ligoninės, nes nežvelgia perspektyvų, baiminantis atsakomybės, pacientai kartais dėl menkų negalavimų siunčiami į Kauno klinikas. Kokios dar bėdos kankina mūsų ligoninę, žinote iš „Miesto laikraštyje“ publikuojamų gydytojo Gedimino Akelaičio pastebėjimų.

Kova prašosi palyginimo

„Užtat mes skaidrūs!“ - gali didžiuotis ligoninės vadovai po to, kai savivaldybės taryba šį pirmadienį nusprendė „suteikti viešajai įstaigai Marijampolės ligoninei skaidrios asmens sveikatos priežiūros įstaigos vardą“. Tai reiškia, kad ligoninėje labai smarkiai kovojama su korupcija. Taip smarkiai, kad ši kova prašosi palyginimo, pavyzdžiui, su Baltarusijos prezidento rinkimais. Tenykštė balsų skaičiavimo komisija paskelbė, kad „batka“ surinko 80 procentų galimų balsų, o mūsų savivaldy-

bės administracijos direktoriaus sudaryta vertinimo komisija ligoninės skaidrumą įvertino net 96,15 procentų. Ir niekam nekilo įtariamų, kaip, pavyzdžiui, dėl rinkimų Baltarusijoje, nors ten procentas gerokai mažesnis.

Suprantama, kaimyninėje šalyje balsų skaičiavimo komisija yra diktatoriaus išlikimo valdžioje įrankis. Mūsų šalyje penkių narių komisijoje „vos“ trys direktorių-socialdemokratų pavaldūs administracijos tarnautojai (-os). Dauguma, tačiau nežymi. Nepalyginsi su ta, kurią socialdemokratai turi savivaldybės taryboje.

Beje, sprendimui pritarė opoziciniai konservatoriai. Juk malonu, kai kolegos Seimo nario Andriaus Vyšniausko pritrauktas naujas ligoninės dalininkas - Sveikatos apsaugos ministerija ateina į skaidrią įstaigą.

Marijampolės ligoninėje demokratijos ne ką daugiau, nei rusų kariniame laive, kurį ukrainiečiai iš pradžių pasiuntė ant trijų raidžių, o po to – į jūros dugną.

Nei paslapčių, nei pakišų

Priimdama sprendimą dėl ligoninės nuskaidrinimo, taryba rėmėsi vertinimo komisijos nutarimu. Ši savo ruožtu vadovavosi lygiai prieš du mėnesius tarybos patvirtintu savivaldybės asmens sveikatos priežiūros įstaigų, kurių

savininkė (dalininkė) yra savivaldybė, skaidrios asmens sveikatos priežiūros įstaigos vardo suteikimo tvarkos aprašu. Vienas jo priedų - atsparumo korupcijai indekso nustatymo kriterijų sąrašas. Jį sudaro 63 skaidrumo/neskaidrumo požymiai, vertinami nuo 0 iki 5 balų. Įstaiga laikoma skaidria, kai surenka ne mažiau kaip 131 balą iš 156.

Ligoninei komisija skyrė 150 balų arba, kaip minėta, 96,15 procentų iš 100 galimų. Nes, anot vertintojų, šioje įstaigoje nėra paslapčių nuo bendruomenės ir visuomenės, darbuotojai neima pakišų, dovanų, tvarkingai vykdomi viešieji pirkimai, tie, kam priklauso, deklaruoja pajamas, sudarytas antikorporcinių priemonių planas, prieš korupciją kovojama skelbimais monitoriuose ir darbuotojų antikorporcinių mokymų...

Pro rožinius akinius

Taip pat, siekiant įvertinti atsparumą korupcijai, ligoninėje vykdomos anoniminės darbuotojų apklausos, o jų apibendrinimas pristatomas visiems darbuotojams.

Nors apklausos vadinamos anoniminėmis, kas galėtų paneigti, kad įstaigoje, kurioje įteisinti Konstitucijos pažeidimai, anonimiškumas nėra fikcija? Kadangi valdžia to paneigti negali (o jei ir paneigtų, vargu kas ja patikės), apklausiami pavaldiniai sako/rašo tai, ko iš jų prašoma. O prašoma į viską žiūrėti pro rožinius akinius.

Pro tokius, matyt, žiūrėjo ir ligoninės vertinimo komisija, mačiusi tik tai, ką norėjo matyti ar ką pastebėti jai buvo nurodyta.

Ligoninės direktoriaus patvirtintu darbo tvarkos taisyklių nebuvo atsparumo korupcijai kriterijų sąrašas, todėl Konstitucijos pažeidimus įteisinantis dokumentas komisijai nerūpėjo. Ir kodėl turėtų? Juk komisijos nariai - ne konstitucinės teisės specialistai, o skaidrumo vertintojai. Kita vertus, jie neturėjo laiko, nes atitinkamame tarybos sprendime skaidrinimui kažkodėl numatytos tik 1-2 darbo dienos. Matyt, siekiama neleisti nuodugnai išnaršyti pelkę, kad nesukiltų dugne susikaupęs dumblas.

Vardas ir teisės aktai

Nors, kita vertus, Marijampolės tarybos valdančioji dauguma geriausiai jaučiasi būtent drumstame vandenyje. Tokiame, pavyzdžiui, kuriame be jokių moralės skrupulų už darbo vietų suteikimą žmonoms perkami jų sutuoktinių - tarybos narių balsai.

Tad kokia valdantiejiems nauda iš „permatomos“ ligoninės? Tarybos sprendimo projekto aiškinamajame rašte nurodoma: „Suteikus viešajai įstaigai Marijampolės ligoninei skaidrios asmens sveikatos priežiūros įstaigos vardą bus užtikrinamas esamų teisės aktų įgyvendinimas.“ Kas žino, gal būt vienas iš neįvardijamų esamų teisės aktų yra pagrindinis Lietuvos įstatymas.

Kaip bebūtų, situacija tokia, lyg tėvas, besitikintis, kad gims sūnus, o sulaukęs dukrytės, sakytų žmonai: „Pavadinkime ją Petriuku, ir turėsim berniuką“.

Nesąmonė? Be abejo. Bet ne Marijampolėje.

Aikštelių pristatyta, trūksta šlagbaumų

Jurgis MAČYS. Dažną mėnesį girdime valdžios vyrus giriantis, kad, gyventojams prisidėjus lėšomis, tai viename kvartale, tai kitame įrengtos ar praplėtos automobilių stovėjimo aikštelės. Kai kurias jų nuo pašalinių saugo automatiniai užtvarai.

Gaila, kad šlagbaumo nėra prie Kauno-Kalvių gatvės kampinio namo, kuriame įsikūrė kelios įstaigos. Viena jų čia atsikraustė neseniai ir, matyt, jos darbuotojai nežino, kad šlagiatvis po langais skirtas ne automobiliams, o

pėstiesiems. Todėl žmonėms, kol mašinos užima šaligatvį, tenka kulniuoti važiuojamąja kelio dalimi.

Beje, speciali aikštelė palikti mašinas įrengta prie pat namo ir skirta čia dirbančiųjų automobiliams. Be to, šalia Kauno gatvės, kurio „kišenėse“ dažniausiai yra laisvų vietų palikti transporto priemonę.

Prieš kurį laiką į šį Marijampolės „pakraštį“ dar užklydavo savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyriaus darbuotojai, galintys skirti baudą

už ne vietoje paliekamus automobilius. Tačiau dabar, anot „Miesto laikraščio“ skaitytojų, tvarkdaryų nesulaukia net pagrindinė jų „lesykla“ - Gedimino gatvės atkarpa nuo „Gulbės“ parduotuvės iki V. Kudirkos gatvės. Čia palikti automobilius leidžiama iki 1 valandos. Dabar, kaip ir iki įkuriant Viešosios tvarkos skyrių, aplinkinių įstaigų darbuotojai juos neretai „numeta“ visai darbo dienai. Gal dėl to čia veikiančios parduotuvės, kitos paslaugų įmonės sulaukia mažiau ratuotų pirkėjų.

Iškaba rodo, kad čia įsikūrusios įstaigos pavadinimas „Moderni tvora“, jos logotipas ir ant abiejų automobilių J. Mačio nuotraukos

Už 100 metrų, Kauno g. prie grožio salono patys automobiliai sudarė šlagbaumą, užtvėrusį šaligatvį ir dviračių taką

Vaiko priežiūra ir galimybė užsidirbti

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija primena, kad būdami vaiko priežiūros atostogose tėvai gali užsiimti savarankiška veikla. Tuo laikotarpiu jiems yra mokama visa vaiko priežiūros išmoka, o uždirbamos pajamos iš savarankiškai vykdomos veiklos neribojamos. Vaiko priežiūros metu dalis tėvų vykdo savarankišką veiklą, pavyzdžiui, užsiima namudine veikla, kuri lengviau suderinama su vaiko priežiūra, ir taip užsidirba papildomų pajamų.

2020 metais vaiko priežiūros išmoką gavo ir pajamas iš savarankiškos veiklos deklaravo kas šeštas šalies gyventojas, pasirinkęs vienerių metų trukmės vaiko priežiūros atostogas. Vienerių metų trukmės vaiko priežiūros atostogas rinkosi 1,2 tūkst. mamų ar tėčių.

Beveik 18 tūkst. tėvų rinkosi dviejų metų trukmės vaiko priežiūros atostogas, pirmaisiais metais vaiko priežiūrą ir darbą derino apie 1,3 tūkst., antraisiais – kas dešimta mama ar tėtis. Jie gavo ir vaiko priežiūros išmoką, ir pajamų iš savarankiškos veiklos.

Vaiko priežiūros išmoka iki vaikai sukanka vieneri ar dveji metai gali būti mokama vaiką prižiūrinčiam vienam iš tėvų, įtėvių, globėjų ar dirbusių senelių. Senelis ar senelė pretenduoti į vaiko priežiūros išmoką gali tik tuo atveju, jeigu teisę gauti šią išmoką už tą patį vaiką turi bent vienas iš vaiko tėvų ar įtėvių.

Ši išmoka gali būti skiriama apdraustam motinystės socialiniu draudimu asmeniui, kuris dirbdamas moko įmokas ir iki pirmosios vaiko priežiūros atostogų dienos sukupė ne trumpesnę nei 12 mėnesių motinystės socialinio draudimo stažą per paskutinius 24 mėnesius bei gimus vaikui pasirenka jį prižiūrėti iki vaikai sueis vieni arba dveji metai.

Tėvai, įtėviai, globėjai ar seneliai gali dalintis vaiko priežiūra iki vaikai sueina vieni ar dveji metai. Pavyzdžiui, jeigu pasirenkama vaiko priežiūros atostogų išėiti iki vaikai sukanka metai, pusę metų vaiką gali prižiūrėti ir išmokas gauti mama, likusius pusę metų – tėtis.

Susigrąžinti mokesčius iš užsienio su „RT TAX“ lengva ir saugu

Mokestiniai 2021 metai daugelyje Europos šalių baigiasi sausio mėnesį ir tai – puiki proga užsienyje dirbusiems lietuviams pradėti sumokėtų mokesčių susigrąžinimo procesą. Svarbu žinoti, kad mokesčius susigrąžinti gali net ir tie, kurie dirbo užsienyje prieš 4 ar 5 metus!

Užsienyje sumokėtų mokesčių susigrąžinimas yra teisė, kurią turi kiekvienas, nepriklausomai nuo to, kiek laiko ir kurioje šalyje dirbo. Šis procesas niekaip nesusijęs nei su įsidarbinimo užsienyje galimybėmis ateityje, nei su socialinėmis išmokomis ar pensijos gavimu iš užsienio valstybės pensijų fondų. Jei dirbote nors vieną mėnesį ir mokėjote mokesčius, jūs legaliai ir teisėtai galite susigrąžinti permokas!

Mokesčiai, kurie nebuvo susigrąžinti laiku, patenka į užsienio valstybės biu-

džetą. Deja, statistika rodo, kad šia teise susigrąžinti pinigus pasinaudoja mažiau nei 50 procentų lietuvių. Priežastys yra kelios: vieni net nežino apie tokią galimybę, kiti nežino, kokių veiksmų reikia imtis ir nėra girdėję apie specializuotas paslaugų įmones, kurios gali padėti ir palengvinti pinigų susigrąžinimo procesą. Viešojoje erdvėje neretai sklindo mitai apie mokesčių grąžinimą, tačiau kreipiantis į profesionalus, tai lengva, visiškai teisėta ir saugi procedūra. Viena patikimiausių mokesčių susigrąžinimo įmonių yra „RT Tax“, kuri veikia jau 20 metų ir yra suformavusi platų, daugiau nei 400 partnerių vienijančių paslaugų tinklą visame pasaulyje.

Įmonės kvalifikuotų specialistų komanda padėjo susigrąžinti mokesčius daugiau nei 250 000 klientų. Šis skaičius kasmet sparčiai auga. Bendradarbiaudama su už-

sienio mokesčių institucijomis įmonė gali garantuoti greitą ir efektyvų mokesčių grąžinimą. Užsienyje dirbusiam ir mokesčius mokėjusiam žmogui, užpildžius reikiamus dokumentus ir apskaičiavus susidariusią permoką, ši grąžinama pinigais į žmogaus nurodytą asmeninę banko sąskaitą. Šis procesas vadinamas „mokesčių grąžinimu“.

Paprasta, saugu ir greita

Pagrindiniai privalumai kreipiantis į įmonę, užsiimančią mokesčių grąžinimu, yra saugumas ir pinigų, kartais net nemažų sumų, grąžinimo greitis. 2021 metais didžiausia suma, kurią klientas susigrąžino naudodamasis „RT TAX“ paslaugomis, buvo 12 789 eurai! Žinoma, pinigų suma ir grąžinimo laikas priklauso nuo kelių veiksnių, įskaitant šalį, kurioje dirbote, jūsų

gautas pajamas, sumokėtų mokesčių sumą bei užsienyje praleistą laiką.

Užsienyje dirbę ar dirbantys lietuviai gali kreiptis į „RT TAX“ konsultantus dėl pajamų mokesčio grąžinimo, jei dirbo šiose šalyse: Vokietijoje, Nyderlanduose, Didžiojoje Britanijoje, Austrijoje, Danijoje, Norvegijoje, Airijoje, Belgijoje ir JAV. Taip pat įmonė gali padėti gauti vaiko pinigų išmokas iš Vokietijos, Nyderlandų, Norvegijos ir Danijos bei sveikatos draudimo kompensaciją iš Nyderlandų ar nepanodotų atostogų išmokas iš Danijos.

Visą informaciją, susijusią su mokesčių grąžinimo procedūros trukme, reikalingais dokumentais ir kaip galite teikti paraišką rasite <https://rttax.com/lt/>, <https://www.facebook.com/RTTaxLietuva/> arba susisie- kus su Kaune veikiančiu „RT TAX“ biuru.

Techninių apžiūrų skaidrumas

Susisiekimo ministerija toliau stiprina korupcijos prevenciją atliekant privalomąją transporto priemonių techninę apžiūrą. Susisiekimo ministro Mariaus Skuodžio įsakymu įtvirtintas reikalavimas techninės apžiūros atlikimo patalpose vykdyti vaizdo stebėjimą ir daryti jo įrašą, kurį būtų privalu

pateikti kontrolę atliekantiems pareigūnams. Tai įsigalios š. m. liepos 1 d.

Vaizdo stebėjimo reikalavimas numatytas papildytame reikalavimų techninės apžiūros įmonėms apraše. Taip siekiama užtikrinti techninių apžiūrų proceso skaidrumą, fiksuoti galimus korupcijos pasireiškimus atvejus

ir įsitikinti, kad transporto priemonė tikrai buvo pristatyta į techninę apžiūrą atliekančią įmonę. Šį procesą kontroliuojančiai Lietuvos transporto saugos administracijai pareikalavus, įmonės privalės jai pateikti vaizdo stebėjimo duomenis.

Tai papildys birželio 1 d. įsigaliosiantį kitų korupcijos prevencijos priemonių paketą, nustatantį, kad privalomajai techninei apžiūrai pateiktoje transporto priemonėje negali

būti palikta pinigų ar kitų daiktų, kurie nėra susiję su transporto priemonės naudojimu ir gali būti suprantami kaip bandymas papirkti techninės apžiūros kontrolierių. Kontrolieriai įpareigojami įspėti transporto priemonės savininką apie tokius paliktus daiktus, o pastebėjus juos arba savininkui atsisakius patraukti pašalininius daiktus – nutraukti techninę apžiūrą ir apie tai pranešti techninės apžiūros įmonės vadovui.

„Tele2“ pasiūlymas: nuolaidos išmaniesiems laikrodžiams su eSIM ir jų planams

Norėtumėte visur su savimi nesinėšioti telefono, tačiau ir nepraleisti skambučių, žinučių bei naujienų? „Tele2“ turi pasiūlymą – dabar svarbiausias telefono funkcijas turinčius išmaniuosius laikrodžius galite įsigyti ypač geromis sąlygomis, o eSIM planas, pasirašius 24 mėn sutartį, pirmus 12 mėn. jums nieko nekainuos.

Virtuali SIM kortelė jūsų išmanųjį laikrodį pavers savarankišku mobiliu įrenginiu. Todėl telefoną galėsite palikti namuose, o visomis jo funkcijomis naudotis ekrane ant riešo. Daugiau apie laikrodžius su eSIM ir pasiūlymus sužinosite apsilankę internetinėje svetainėje: www.tele2.lt/privatiems/esim.

Palikite telefoną namuose – atsiliepkite laikrodžiu

Laikrodžiai, turintys įdiegtą eSIM technologiją, rinkoje šiuo metu yra vieni išmaniausių. Dėl virtualios SIM kortelės jais galima skambinti, atsiliepti į skambučius, susirašinėti ir naršyti internete net tada, kai telefonas yra toli.

Tai reiškia, kad pagaliau galėsite palikti telefoną namuose, kai užsiimsite pavasario darbais sode ar darže. Taip pat, kai eisite susitikti su draugais ar pasivaikščioti. Telefoną naudojate atsiskaitymams? Šias funkcijas gali perimti ir naujaisi išmanieji laikrodžiai. Jie atstoja ir muzikos grotuvą – juose

gali atsirasti visi grojaraščiai, kuriuos turite telefone, taip pat ir programėlės, kuriose klausotės muzikos.

Tam tereikia aktyvuoti specialią „Vieno numerio“ paslaugą – tuomet telefonas su laikrodžiu bus susiejamas vienu bendru telefono numeriu. Tokiu būdu visus skambučius ir pranešimus į abu įrenginius gausite vienu metu.

Gerai savijautai: matuoja streso lygį, miego kokybę, padeda sportuojant

Maža to, tokie laikrodžiai ne tik leidžia išlikti visada pasiekiamais, bet ir turi daug naudingų funkcijų. Specialūs novatoriškų laikrodžių jutikliai gali fiksuoti pulsą, matuoti streso lygį ir kraujyje esančio deguonies kiekį.

Taip pat naujaisi išmanieji laikrodžiai yra nepamainomi aktyviai leidžiant laisvalaikį ar sportuojant. Jie skaičiuoja žingsnius, padeda palaikyti tinkamą tempą treniruočių metu ir gerinti sporto rezultatus. Integruoti

GPS imtuvai leidžia sekti pasivaikščiojimo ir bėgimo maršrutus. Visus šiuos duomenis, susiejus laikrodžius su išmaniaisiais telefonais, galima analizuoti specialiose sporto programėlėse.

Be to, tokie išmanieji laikrodžiai gali padėti įvertinti miego kokybę. Susieti su telefonu ir segimi ant riešo, jie pamatuos, kiek laiko miegojote giliai ar kaip dažnai nakties metu budote. Ir tai dar ne viskas – kai kurie modeliai net gali užfiksuoti, ar nakties metu knarkiate arba kalbate per miegus.

Įsigijus „Galaxy Watch4“ – kitas kainuos vos 1 ct.

Svajojantiems apie eSIM laikrodžius – verta suskubti. Dabar „Tele2“ taiko nuolaidas „Samsung Watch 4“ ir „Huawei Watch 3“ laikrodžiams, turintiems šią technologiją.

Rinktis tikrai yra iš ko – pasiūlyme dalyvauja 7 skirtingi laikrodžių modeliai. „Samsung Galaxy Watch4“ laikrodžiams taikomas išskirtinis pasiūlymas – įsigiję norimą laikrodį, kitą gausite vos už 1 ct. Įsigijus išmanųjį laikrodį ir sudarius 24 mėn. sutartį su planu laikrodžiui, dovana („Galaxy Watch4“ 40 mm R865 LTE) prie užsakymo bus pridėta automatiškai. Jai papildomai bus taikomas vienkartinis, valstybės nustatytas laikmenos mokestis. Pasiūlymo laikas ir dovanų kiekis riboti.

Vienas iš pasiūlyme dalyvaujančių laikrodžių – modernaus dizaino „Samsung Watch 4 LTE“. Jo 40 mm įstrižainės ekrane perteikiamas vaizdas itin detalus, todėl jame aiškiai matysite visus skambučių bei žinučių pranešimus. Šiame laikrodyje rasite ir „Google Pay“ – taigi namuose dažniau palikti galėsite ne tik telefoną, bet ir piniginę. Dabar šis išmanusis laikrodis, sumokėjęs vos 1 Eur pradinę įmoką ir pasirašius 24 mėn. sutartį, kainuoja tik 13,25 Eur/mėn. (kaina perkant iškart – 319 Eur).

Ieškantiems elegantiško varianto – pasiūlymas taip pat yra. Rafinuoto dizaino modelis „Samsung Galaxy Watch4 Classic“ išsiskiria

ypatingu ekranu. Jo skersmuo siekia 46 mm, o jį juosia firminis kontrolės ratukas, kurio pagalba laikrodį valdysite ypač lengvai ir patogiai. Šiuo metu šis išmanusis laikrodis, sumokėjęs vos 1 Eur pradinę įmoką ir pasirašius 24 mėn. sutartį, kainuoja tik 18,66 Eur/mėn. (kaina perkant iškart – 449 Eur).

„Huawei“ įrenginių gerbėjams verta atkreipti dėmesį į itin patvarius „Huawei Watch 3“ ir „Huawei Watch 3 Pro“ modelius. Abu modeliai turi patogų kontrolės ratuką, daugiau nei 100 treniruočių režimų ir itin talpią bateriją – pilnai įkrautos jos užtenka maždaug 2 savaitėms.

Kai kuriems pasiūlyme dalyvaujantiems modeliams taikomas vienkartinis laikmenos mokestis. Daugiau informacijos apie pasiūlymus ir jų sąlygas, įrenginius bei jų suderinamumą su skirtingais išmaniaisiais telefonais sužinosite www.tele2.lt, „Tele2“ salonuose arba paskambinę telefonu 117.

Planas laikrodžiui 12 mėn. – nemokamas!

Operatorius „Tele2“ išskirtines sąlygas paruošė ne tik eSIM laikrodžiams, bet ir jų planui įsigyti. Pirmus 12 mėnesių juo, įsigijus laikrodį su sutartimi, galima naudotis nemokamai.

Pasibaigus pirmiems 12-ai nemokamų mėnesių, eSIM planas su 4 GB ir neribotais pokalbiais bei SMS, pasirašius 24 mėn. sutartį, kainuos vos 4,90 Eur/mėn. (kaina be terminuotos sutarties – 12,50 Eur/mėn.).

Pasiūlymas galioja pasirinkus bet kurį laikrodį ir sudarant 24 mėn. sutartį su planu laikrodžiui ir mokant pradinę įmoką bei mėnesinę įmoką, kuri nurodyta www.tele2.lt. It prie konkretaus laikrodžio modelio. Laikrodžių kiekis ir akcijos laikas riboti.

Daugiau informacijos apie pasiūlymus, akcijas ir dovanas sužinosite www.tele2.lt, „Tele2“ salonuose arba paskambinę telefonu 117. Įrenginiams papildomai taikomas vienkartinis laikmenos mokestis. Pasiūlymų laikas, įrenginių ir dovanų skaičius – labai ribotas.

KOKIE eSIM LAIKRODŽIŲ IR PLANŲ PASIŪLYMAI!

TELE2

Marijampolės LEZ reikšminga miestui, regionui ir valstybei

Jonas KULAKAUSKAS. Reikšmingai pasitaroju metu besiplečianti Marijampolės Laisvoji ekonominė zona (LEZ) tampa vis patrauklesnė potencialiems investuotojams. LEZ valdymo bendrovė šiuo metu siūlo beveik 10 hektarų teritoriją į šiaurę nuo UAB „Lietuvos cukrus“ fabriko. Šiame plote visiškai įrengti inžineriniai tinklai ir kita infrastruktūra, yra galimybės plėtoti geležinkelio vėžę, atitinkamai gerinant čia įsikuriančių įmonių pasiekiamumą.

Gatvė, pradedanti miesto šiaurinį aplinkelį

Pagal Bendrąjį Marijampolės miesto plėtros planą, industrinėse teritorijose, esančiose miesto šiaurėje, papildomai Marijampolės LEZ operatoriaus suprojektuotas ir ruošiamas dar vienas, daugiau kaip 12 hektarų LEZ sklypų masyvas. Jis bus parengtas investuoti kitapus Baraginės kelio, šalia čia jau sėkmingai dirbančių gamyklų, kurias valdo bendrovės „Dovista“ ir „Juodeliai“.

Sklypų masyvus jungs tiesiama vadinamosios C kategorijos gatvė, tapsianti svarbia miesto viešojo susisiekimo linija. Pagal koncepciją, suderintą su Lietuvos automobilių kelių direkcija, ši transporto arterija turėtų būti sujungta su Gamyklų g. ir Vasaros g. sankryža bei suformuoti Marijampolės miesto judrų šiaurinį aplinkelį, kuris sujungs magistralę „Via Baltica“ ir kelią Marijampolė-Prienai-Vilnius.

Minėtoje gatvėje, greta Marijampolės LEZ bus įrengta žiedinė sankryža. Artimiausiu metu planuojama skelbti jos statybos viešąjį konkursą. Dalyvauti ir teikti siūlymus kviečiami socialiai atsakingi bei patyrę rangovai, gebantys iki numatytų terminų įgyvendinti techninį projektą, kurį parengė ir perdavė tolimesniam savivaldybės administracijos vystymui LEZ Valdymo bendrovė.

Pasiteisinanti strategija

Marijampolės LEZ valdymo bendrovės direktorius Simonas Petrulis, dalindamasis įžvalgomis pastebi, kad, įvertinus rinkos poreikius, artimiausiu metu ruošiamasi papildyti Marijampolės nekilnojamojo turto paslaugų spektrą tipinėmis gamybinėmis patalpomis, kurios bus nuomojamos vidutiniams ir smulkesniems investuotojams.

„Išsamiau apie tai tikimės papasakoti jau šių metų pabaigoje“, - anonsuoja S. Petrulis.

Jis pabrėžia, kad LEZ Valdymo bendrovės veikla nuosekli ir stabili, nors globalioje rinkoje vyksta reikšmingų geopolitinių korekcijų. „Tai tik patvirtina, kad pasiteisina mūsų pasirinkta strategija orientuotis į pritraukimą investuotojų, atitinkančių Vakarų šalių ir Skandinavijos skaidrumo bei verslo kultūros standartus. Turime galimybes ir geros patirties atsirinkdami mus dominančius investuotojus, kurie papildys regione jau veikiančių industrinių aukštesnės pridėtinės vertės gamintojų šeimą, čia gyvenantiems žmonėms atvers platesnes darbų pasirinkimo galimybes“, - pasakoja S. Petrulis.

Svarbus bendradarbiavimas su savivaldybe

Tiek Lietuvos, tiek kitų valstybių praktika rodo, kad būtina sąlyga, siekiant konkuruoti pritraukiant naujus industrinius investuotojus, yra jiems parengti sklypai su visa infrastruktūra. Būtent dėl šios priežasties, žinoma, kartu su patogia Sūduvos sostinės geografine padėtimi, UAB „Dovista“ pasirinko Marijampolę. Savivaldybės meras Povilas Isoda, taryba ir administracija, svarstydami klausimus ir pasiūlymus, pasižymi dinamiskais, ilgalaikiais bei įžvalgiais sprendimais, naudingais ne tik miesto, bet ir viso regiono ekonominei raidai.

Savo ruožtu Marijampolės LEZ Valdymo bendrovė yra viešojo ir privatus bendradarbiavimo pagrindu įsikūręs nepolitinis ir strategiškai ilgalaikis, regiono ekonominę plėtrą skatinantis partneris, kuris organiškai bei tvariai evoliucionuoja.

Dar iki 1 200 naujų darbo vietų

Marijampolės LEZ veiklos rodikliai visiškai atitinka su Ekonomikos ir inovacijų ministerija sutartą investicijų bei naujų darbo vietų kūrimo planą, jo įgyvendinimo nuoseklų etapiškumą. Pasak S. Petrulio: „Iki 2027 metų Marijampolės LEZ aplinkoje turėtų būti sukurta nuo 1000 iki 1 200 naujų darbo vietų“.

Antai vien LEZ teritorijoje šiuo metu veikiančioje bendrovės „Dovista“ gamykloje dirba 342 darbuotojai. Šių metų pradžioje

Marijampolės LEZ valdymo bendrovės direktorius Simonas Petrulis džiaugiasi, kad į Marijampolę pavyksta pritraukti investuotojų, atitinkančių Vakarų šalių ir Skandinavijos skaidrumo bei verslo kultūros standartus

įmonė informavo apie 5,5 mln. eurų investicijas į gamybinės įrangos atnaujinimą ir dar papildomų 250 naujų darbo vietų sukūrimą per keletą ateinančių metų.

Socialiai atsakinga įmonė

UAB „Dovista“ generalinio direktoriaus Karolio Jonaičio teigimu, jo vadovaujama įmonė yra socialiai atsakinga tarptautinės daniškos verslo įmonių grupės dalis, kuri rūpinasi ne tik savo darbuotojų gerove, bet ir Marijampolės savivaldybės aplinkos tobulinimo sprendimais. Langų ir durų gamintojai aktyviai prisideda prie Laisvalaikio oazės Marių parko saloje įkūrimo. Šiam projektui įgyvendinti kompanija skyrė 403 tūkst. eurų, likusią sumą investuos Marijampolės savivaldybė.

Šiais metais bus ruošiami visi reikalinga dokumentacija, kitąmet prasidės infrastruktūros įrengimo darbai, o baigti projektą planuojama iki 2024 metų birželio, tačiau tikimasi, kad realus įgyvendi-

nimo terminas gali būti ateinančių metų pabaiga.

Išsiskiria gerais rodikliais

Marijampolės LEZ įmonės 2021-aisiais metais sumokėjo beveik 1,3 milijono eurų mokesčių SODRAI. Lyginant su kitomis šalies mažosiomis laisvosiomis ekonominėmis zonomis, Marijampolės LEZ valstybinio socialinio draudimo įmokų, vidutinio darbo užmokesčio ir darbuotojų skaičiaus rodikliai yra vieni geriausių.

Marijampolės LEZ tiesiogiai ir netiesiogiai prisideda prie Marijampolės regiono plėtros, tuo pačiu įnešdama reikšmingą indėlį ir į Lietuvos ekonomiką. Tai pasireiškia per: zonos įmonių ar jas aptarnaujančių lokalių kompanijų mokesčius į savivaldybės ir valstybės biudžetus; Gyventojų pajamų mokestį; LEZ įmonės užsakymus vietos įmonėms; sukurtas naujas darbo vietas ir darbuotojų gaunamo atlyginimo naudojimą savivaldybėje ir regione.

Sportas. Panevėžyje Lietuvos jaunių sunkiosios atletikos čempionais tapo Alvydo Kirkliausko auklėtiniai Rasvydas Asijavičius, Aristėjas Arbačiauskas ir Airidas Kmieliauskas, trečias buvo Kornelijus Stanevičius.

Antrąją vietą užėmė Markas Galkauskas (treneris Giedrius Kuncevičius). Klaipėdoje Lietuvos jaunių graikų-romėnų imtynių

čempionatą laimėjo Emilis Neverauskas, o Minijus Leonavičius ir Dominykas Varžaitis užėmė antrąsias vietas (treneris Karolis Čiuplevičius). Ten pat surengtame šalies

plaukimo čempionate šešiolikmetis Titas Stuopis (treneriai Aurimas ir Dalia Kadūnai) 400 m laisvu stiliumi distancijoje įvykdė Lietuvos sporto meistro normatyvą.

Apie gydymą ir vaistus

Tik kas antras (50 proc.) vaistus vartojantis Lietuvos gyventojas visada laikosi gydytojo paskirto gydymo režimo, atskleidė tyrimų bendrovės „Spinter tyrimai“ atlikta reprezentatyvi šalies gyventojų apklausa. Beveik pusė (47 proc.) gyventojų nederina vartojamų vaistų tarpusavyje, o trečdalis (33 proc.) vaistų vartojimą nutraukia vos pasijutę geriau, nors medikai rekomenduoja gydymą tęsti.

Tyrimas atskleidė, kad labiausiai gydytojų paskirtu režimu pasitiki vyresnio amžiaus gyventojai – nuo 56 m. ir daugiau, taip pat gyvenantys kaimiškose vietovėse. Kas antras iš jų (51 proc.) teigia, jog vaistus vartoja taip, kaip paskyrė gydytojas ar patarė vaistininkas, tačiau tik kiek daugiau nei trečdalis (35 proc.) tarpusavyje derina geriamus vaistus.

Vaistų derinimo įpročio Lietuvos gyventojai dar nėra išsiugdę. Vienas penktadalis (22 proc.) apklaustųjų apie vaistų derinimą teigia net nesusimąstantys, kitas (21 proc.) – vaistus derina tik griežtai nurodžius gydytojui, 14 proc. juos derina kartais, dar 6 proc. vaistus stengiasi derinti tik gydymo pradžioje.

Vyrai yra mažiau drausmingi vaistų vartotojai nei moterys. Jie keturis kartus dažniau nesilaiko gydytojų nurodymų, taip pat mažiau pasitiki gydytojais ir vaistininkais, tikina geriau

žinantys apie savo sveikatą, rečiau susimąsto apie vaistų derinimą.

Pacientai, ypač vyresnio amžiaus, dažniausiai turi daug gretutinių ligų, tad geria vaistus nuo skausmo, kraujospūdžio, cholesterolio, skystinamuosius vaistus. Nederinami tarpusavyje jie gali sukelti stiprias komplikacijas. Netinkamas kardiologinių vaistų derinimas tarpusavyje ar su kitomis vaistų grupėmis gali turėti įtakos ir skrandžio pokyčiams, kraujavimams, o tuo pačiu ir blogėjančiai paciento sveikatos būklei.

Apklausos duomenys taip pat rodo, kad respondentai nori vartoti kuo mažiau tablečių – tai yra dažniausia priežastis, dėl kurios nesilaikoma gydytojo nurodymų ir nustojama vartoti vaistus.

Gydytojo paskirtų vaistų vartojimo nutraukimas gali pasireikšti atsinaujinusiomis simptomais ar sunkesne ligos forma, taip pat komplikacijomis.

Dažnai žmonės pradeda labiau domėtis paskirtu gydymu ir laikytis gydymo režimo stipriai pablogėjęs savijautai ar susidūrus su mirtimis dėl panašių ligų artimoje aplinkoje. Gerai, jei ir tai tampa paskata pasirūpinti savo sveikata, tačiau geriau nelaukti, kol situacija taps kritiška, o sveikatą tikrinti profilaktiškai ir pasitikėti gydytojais.

PARDUODA

ŠILTINAMIAI. Parduodu įvairaus dydžio šiltnamius. Nemokamas pristatymas. Suteikiu garantiją. Tel. 8-608 90070.

PARDUODA: tujas vakarines gyvatvorėms (karpomas, kolonines, „smaragd“), pušis, pocūges, riešutmedžius, lazdynus (raudonlapius) ir kitus dekoratyvinius augalus. Marijampolė. Tel. 8-610 98306.

Parduodu naujus įvairius klausos aparatus (60 Eur) ir žvejybos tinklą (40 Eur). Tel. 8-678 66028.

PERKA

Brangiausiai Lietuvoje miškus (brandžius, jaunus, malkinius, iškirstus), žemes, sodybas. Tel. 8-676 41155.

BRANGIAI PERKA MIŠKĄ

Gali būti su bendraturčiais, neatidalinantis su skolomis, sutvarkome paveldėjimus ir kitus dokumentus.

DĖL PERKAMO MIŠKO
ATSAKYMAS PER 1 VAL.

864455355, 866066466

Perku vienkiemį su daugiau žemės, gali būti miške ar vaizdingoje vietoje prie ežero ar upės. Gerą variantą siūlyti tel. 8-611 01110.

Įmonė „UAB Vudlita“ perka malkas - ažuolo, klevo, skroblo, beržo (popiermedį), uosio. Atsiskaitymas iškart. Galime pasiimti savo transportu. Tel. +370 699 86646.

Superkame visų markių automobilius. Gali būti nevažiuojantys. Atsiskaitome iš karto. Tel. 8-675 80030.

REIKALINGA

Bendrija „Uosupis“ adresu Mokolų g. 47, Marijampolė, ieško aplinkos tvarkytojo (-jos). Kreiptis tel. 8-635 84481.

Raseinių rajone reikalingi darbuotojai: gyvulių ūkyje, mėsos ceche, kaulintojai, skerdikai moterys ir vyrai. Atlyginimas nuo 700 eu. Apgyvendiname, maitiname. Tel. 8-672 50316.

PASLAUGOS

SIENŲ ŠILTINIMAS
į oro tarpus
Tel. 8 696 42 020

Gyvatvorių karpymas, tujų žemimas, sodybių tvarkymas, krūmynų išpjovimas, šiukšlių išvežimas. Tel. 8-635 09998.

Šilumos siurblių oras/vanduo, oras/oras, kondicionierių, saulės elektrinių pardavimas, montavimas, konsultacija, pogarantis aptarnavimas. Tel. 8-600 23832.

Priziūri senelius ir neįgaluosius. Galiu priziūrėti savo namuose. Tel. 8-671 87599.

Skardiname, dengiame, remontuojame stogus. Atliekame ventiliuojamo fasado įrengimo darbus, apdaila. Tel. 8-621 99958.

VIDARA STOGAI IR FASADAI

- Plieninės stogų dangos
- Lietaus nuvedimo sistemos
- Skardos lankstinių gamyba

Pavasarinės nuolaidos!

RUUKKI PARTNERIS

PROFESIONALUS STOGŲ IR FASADŲ CENTRAS
Stoties g.14, Marijampolė, tel.8-699-46959

ALGA

K O N C E R N A S

PARDUODA

- Likusius nuo gamybos įvairius metalus dar tinkamus naudoti gamyboje.
- Naudotus metalo apdirbimo įrengimus, stakles ir įrankius.

NUOMOJA

- Patalpas biurui, gamybai, sandėliavimui ar kitai veiklai Marijampolėje, Gamyklų g.
- Patalpas Marijampolės centre, senamiestyje komercinei ar kitai veiklai Gedimino g. 1, Marijampolė.

Daugiau informacijos www.turtas.alga.lt
arba telefonu 8 (686) 08077.

FurnMaster®

IEŠKAI PASTOVAUS DARBO?

Kviečiame jungtis prie mūsų komandos! Patirtis nereikalaujama – apmokome darbo vietoje.

IEŠKOME:
SIUVĖJŲ, SUKIRPĖJŲ,
BALDŲ PRAMONĖS
DARBININKŲ,
SANDĖLIO DARBUOTOJŲ,
KOMPLEKTUOTOJŲ.

Darbo užmokestis priklauso nuo pozicijos, darbo patirties, kvalifikacijos, darbo rezultatų.

Darbas dviem pamainom (rytinė ir vakarinė), savaitgaliai ir šventinės dienos laisvos.

Susidomėjote? Laukiame jūsų:

- Geležinkelio g. 3, Marijampolė
- vapau@furnmaster.lt / jka@furnmaster.lt
- 8-603 98579 / 8-683 60184.

UAB „Telemarketing“
siūlo darbą

PARDAVIMŲ TELEFONU
VADYBININKEI (-UI)

Reikalavimai:

- sklandi lietuvių kalba;
- atkaklumas siekiant rezultato;
- noras mokytis ir užsidirbti.

PATIRTIS NEBŪTINA!

Telefonas pasiteirauti
8-611 27221.

J

JUODELIAI **KVIEČIA!**

Viena didžiausių ir moderniausių medienos perdirbimo įmonių

UAB „Juodeliai“

kviečia prisijungti prie komandos

Gamybos darbuotojus
(700-800 Eur į rankas)

Operatorius
(1000-1500 Eur į rankas)

Kiemo darbininkas
rąstų apipjaustymui
(800 Eur į rankas), (8:00-17:00 val.)

Darbo pasiūlymus turim: Jūrės gamykloje, Medelyno g. 4B, Jūrės k., Kazlų Rūdos sav. Akmenynų gamykloje, Liepų g. 20, Akmenynų k., Kalvarijos sav. Marijampolės gamykloje, Juodelių g. 8, Nendriškių k., Marijampolės sav.

Kelionė autobusu į darbą arba kuro kompensavimas (yra papildomų sąlygų)!

Darbo rūbai ir visos reikalingos darbo priemonės! Gardi kava ir sotūs sumuštiniai! Draudimas nuo traumų! Neturi patirties? Mums nesvarbu. Kartu augti smagiau!

Skambink +370 600 005 15 ir gauk Tau tinkamą pasiūlymą! Arba CV siųsk cv@juodeliai.lt

SSS
SENUKAI

ĮRANKIŲ NUOMA

Nuo 5 iki 10 parų -15%

Nuo 11 ir daugiau parų - 30%

Nuomojantis įrankius 5 paras ir ilgiau, sekmadienio mokestis neskaičiuojamas

☎ 8 650 32 667

📍 Stoties g. 47, Marijampolė

SR
STATYBOS RITMAS

REIKALINGI

PLATAUS PROFILIO STATYBININKAI

Atlyginimas 1 100 eurų neatskaičius mokesčių

Kreiptis:
Gamyklų g. 3,
Marijampolė
tel. 8 652 50618;
8 343 71450.

SR
STATYBOS RITMAS

Gamyklų g. 3, Marijampolė
Tel. (8 343) 71450, info@sr.lt

KASAME KŪDRAS
ILGASTRĖLIU EKSKAVATORIUMI

Transporto ir statybinių mechanizmų nuoma:

Tel. (8-343) 70482

www.sr.lt

Po Lietuvą – žydinčiu keliu

Nacionalinė turizmo skatinimo agentūra „Keliauk Lietuvoje“ kartu su turizmo informacijos centrais pristato maršrutą po žydinčius regionus su žiedų piko kalendoriumi.

Vyšnių žydėjimo šventė

„Jeigu paparčio žiedo specialiai neieškai, tai žiedas susiras tave būtinai“ – tokie žodžiai išraižyti ant suolelio žiniuonės, žolininkės, etnografės, habilituotos gamtos mokslų daktarės Eugenijos Šimkūnaitės atminimui skirtu suolelio jos (Gesės) vyšnių sode, šalia buvusios E. Šimkūnaitės tėvų trobos. Gegužės mėnesį Utenos rajone, Labės ežero pakrantėje vyksta tradicinė Vyšnių žydėjimo šventė. Tiesa, reikia turėti omenyje, kad vyšnios žydėti pradeda gegužės pradžioje ir, priklausomai nuo oro sąlygų, žydi apie dvi savaites.

Sakuros ir paragauti

Visų pamėgtos japoniškosios vyšnios – sakuros gegužės mėnesį kviečia pasigrožėti beveik visoje Lietuvoje. O štai jų paragauti galima Kretingos rajone, Mažučių kaime esančiame didžiausiame Europos japoniškame sode. Sezono metu čia siūloma arbata iš sakurų žiedų, marinuotų japoniškų slyvų acte ir sūdytų jūros druskoje. Tokia arbata Japonijoje geriama tik ypatingomis progomis.

Nors daugelis dažniausiai lanko sostinės sakurų parką, tačiau jomis pasigrožėti galima ir uostamiestyje – atnaujintame skvere Klaipėdoje šalia Danės upės, taip pat Sūduvoje, Šunskų miestelio parke.

Meilės simbolis

Gegužės pradžioje lankantis Jurbarko rajone, Raudonėje, galima išvysti augalą, turintį itin romantišką istoriją. Raudoniškiai šį augalą vadina „kesteriukais“, o botanikai – svyrančiąją paukštapiene. Kadaisie portugalas Žoze de Faria e Kastro, pamilęs Raudonės pilies valdovės Sofijos Kaisarovos vaikaite Sofiją Vaksel, iš Madeiros atvežė subtilaus grožio

gėlę – nepaprastos meilės simbolį. Sužydėjo šios gėlės aplink pilį tūkstančiais žiedų.

Neužmirštuolių šlaitai

Laisvės gynėjų dienos simboliu tapusiomis Neužmirštuolėmis galima pasigėrėti lankant Šiaulių rajone esantį Kryžių kalną – jo šlaitai antroje gegužės pusėje pasidengia mėlyna spalva.

Šios nuostabios gėlės gegužės pradžioje džiugins ir Rokiškio dvaro sodybos parko lankytojus. O čia veikiančiame krašto muziejuje galima sudalyvauti sūrio, ledų degustacijose.

Iš romano puslapių

Nobelio premijos laureato Česlovo Milošo gimtinėje – laukinių gėlių šėlsmas. Nevėžio slėnyje, vadinamoje Milošo pievoje, žydi šv. Petro rakteliai – raktažolės. Jos paminėtos poeto autobiografiniame romane „Isos slėnis“. Raktažolė – nuotaiką kelianti gėlė, tad turėti jų vazonėlį namuose rekomenduojama tiems, kurie patiria daug streso ar kuriuos dažnai kamuoja bloga nuotaika. Vadinami auksiniais rakteliais, atidarantiais vasaros duris – raktažolių žiedai džiugins gegužės mėnesį Šetenuose, Kėdainių rajone.

Visą žydinčio kelio maršrutą galite rasti www.lithuania.travel/lt

Gegužės 7 dieną (šeštadienį) Burbiškio dvaro parke (Burbiškio k., Pakalniškių sen., Radviliškio r. sav.) lankytojų laukia išskirtinis festivalis – Tulpių žydėjimo šventė.

Ji prasidės 12 valandą. Lankytojai kviečiami gėrėtis margaspalviais tulpių kilimais. Iškilmingas atidarymas vyks 13 valandą. Pavasarišką parką užlies meilės kupina muzika. Koncertai vyks iki 18 val., šventėje veiks senovinių automobilių, muziejaus istorijos ir kitos parodos, tautodailininkų bei kulinarinio paveldo mugė, numatyta įvairių pramogų.

Kryžiažodis

Sudarė Danutė Šulcaitė

Teisinis dokumentas kam nors patvirtinti	Lapės kailis	Spjovimas, nusispojimas	Žiūrintis pasukomis akimis	Smulkiai suskaldyti akmenys ar plytos	Sofa su pakeltu galvūgaliu	„Tupi žvirblis kamine su ... kepure“	Stengimasis, pastangos
	Vieta, kur priaugę daug įkyrių piktžolių varpučių	Dangaus ... (lietus)	O. de Balzako rom. „Kurtizanių ... ir skurdas“	Peilis ... (darysis neaštrus)	Senosios indonezijos gentys	1	Kalnas Graikijoje, Tesalijos regione
				Ilgametė LRT rubrika „... kinas“			
	Amūro dešinysis intakas	4		Ėriuko kailis		6	
	Pieniški saldainiai			Akys mato, ... neapžioja	Jogos sistemos pasekėjai		Lygties nežinomas
2	Šešupės d. intakas		8	... vilko, neį j girią			
				Australijos strutis			
				„Allejus“ angliškai		3	„... dailiai išmokyta, moku gražiai austi“
				Ruošk ... vasarą, o ratus žiemą			
				Afrikos ežeras (kitai Malavis)		5	
Skarmalius, driskius							

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---

NUOTYKIŲ KOMEDIJA

Prie dangaus vartų

DOMINOTEATRAS! NAUJIENA!

Gegužės 4 d. 18 val.
Marijampolės kultūros centras

Bilietus įsigykite: www.dominoteatras.lt

EPO BETONAS
GAMYKLŲ G. 3, MARIJAMPOLĖ, TEL. (8 343) 70744, 8 699 12591

UAB Ekobetonas
GAMINA ĮVARIŲ RŪŠIŲ BĖTONĄ IR BĖTONO MIŠINIUS
BETONAS PRISTATOMAS BETONO SIURBLIAIS, BĖTONVEŽIMIS IR SAVIVARČIAIS
METALO GAMINIAI (ARMATŪRA)
Tel. 8 655 04687

Kryžiažodžio atsakymus **SIŪSKITE** trumposiomis SMS žinutėmis
8-605 99998
SMS žinutėje rašykite **atsakymą ir vardą, pavardę.**
Atsakymus siųskite iki gegužės 8 d. 12 val. Laimėtojas bus paskelbtas kitame laikraščio numeryje

Kryžiažodžio (Nr. 7) atsakymas: **VIMPELAS**
Vertikaliai: *Kopūstainis. Melioracija. Kris. Įskalas. Tuk. Ėrai. Kipu. Pusės. Pasės. „Saab“. Stivas. Paspapė. Knis. Donoras. ASK.*
Horizontaliai: *Įspūdis. Osmis. Kės. Arė. Stiklas. Orai. Ris. Asama. Ižas. Pats. Kabink. Išimtis. Vana. Upėlapis. Taikus. Sėšk.*

Knygą „Putino žmonės“ laimėjo **RENATA STARKEVIČIŪTĖ.**
Prizą atsiimti redakcijoje, Kauno g. 15 (II a., 6 kab.), prieš tai susitarus tel. 8-605 99998.

NEMOKAMA „Miesto laikraštis“ (ISSN 1822-5667) leidžia UAB „Regionas“ (įmonės kodas 122210251, 92 proc. akcijų priklauso UAB koncernui „Alga“). Laikraštis leidžiamas du kartus per mėnesį. Redakcijos adresas Kauno g. 15 (6 kab., II a.), LT-68178 Marijampolė, tel. 8-605 99998, e.p. miesto@miesto.lt. Vyriausiasis redaktorius Vytautas Žemaitis, e.p. zemaitis@miesto.lt, reklamos vadovė Inesa Kazlauskienė, tel. 8-605 99998, e.p. reklama@miesto.lt, vyriausioji dizainerė Kristina Budrienė. Šio numerio tiražas **8 020 egz.** Spausdina spaustuvė Ignatkosė (Balstogė, Lenkija). Užsakomųjų straipsnių pavadinimai – pasvirusiu šriftu. Už reklamos ir užsakomųjų straipsnių turinį atsako užsakovas.

Kitas numeris išeis gegužės 12 d.

O man labiau patinka procedūros natūralioje saulėje

Vytauto ŽEMAIČIO nuotrauka

Lengvos salotos priešpiečiams

Jolanta SABAITIENĖ, prekybos tinklo „Iki“ atstovė. Žmonės vis labiau eksperimentuoja gamindami net ir tokį paprastą patiekalą kaip salotas. Anksčiau jos buvo neįsivaizduojamos be tradicinių pomidorų, agurkų, žalumynų, šviežių kopūstų ir kitų nuo seno Lietuvoje pamėgtų daržovių, o dabar salotos gardinamos avinžimiais, įvairiausiomis kruopomis, šviežios daržovės derinamos su keptomis, kartais su vaisiais, sūriais, mėsa, žuvimi.

Dar viena populiarėjanti salotų gaminimo tendencija – jų paruošimas į įvairiausių indelių ar stiklainius. Taip ne tik patogiu sudėlioti porcijomis, bet ir pasiimti į darbą, kelionę ar gamtą. Gaminant tokias salotas tereikia pasitelkti fantaziją. Jas praturinti galima ne tik šviežiais paruošta žuvimi ar mėsa, bet ir virtais kiaušiniiais, konservuotu tunu, makaronais ir kitais mėgstamais produktais.

Kad salotos ilgai išliktų šviežios, į indelį sluoksniuojamus ingredientus reikėtų dėlioti tam tikra tvarka, pavyzdžiui, avinžimius, makaronus ar kitus sunkesnius produktus – į apačią, o greičiausiai vystančius – į viršų. Kaip jau minėta, tokiems salotų indeliams puikiai tinka ir įvairiausios keptos daržovės: morkos, smidrai, brokoliai, kalafiorai, špinatai.

Dar vienas dalykas, be kurio neįsivaizduojamos nė vienos salotos – padažas. Visgi siūlau ant salotų jo iš karto nepilti.

Geriausia jį paruošti atskirame indelyje ir ant dar-

žovių užpilti tik tuomet, kai ruošiatės skanauti.

Įvairūs padažai salotoms gali būti gaminami ir iš majonezo ar grietinės, tačiau pavasarį labiau mėgstami lengvi ir klasika jau tapę alyvuogių aliejaus ir balzamiko ar citrinos sultimis, garstyčiomis pagardinti padažai.

Salotas galima gardinti ir graikišku jogurtu arba žolelių pagrindu ruoštais padažais. Štai keli receptai.

Daržovių ir makaronų

Reikia: 80 g makaronų; 4 vyšnių pomidorų; 80 g virtų žirmelių; 50 g virtų kukurūzų; ½ agurko; žiupsnelio druskos; šlakelio alyvuogių aliejaus; šlakelio balzaminio acto.

Gaminimas. Makaronus išvirkite ir palaukite, kol jie atvės.

Agurką bei pomidorus nuplaukite. Pirmąjį supjaustykite plonais griežinėliais, o pomidorus – nedideliais gabalėliais.

Į norimo dydžio stiklainį suberkite atvėsusius makaronus, ant viršaus suberkite didžiąją dalį pjaustyto agurko, tuomet sluoksnį kukurūzų, žirmelių, sluoksnį pomidorų ir likusius agurko griežinėlius.

Į švarų dubenėlį įpilkite šiek tiek alyvuogių aliejaus bei balzaminio acto, įberkite žiupsnelį druskos ir gerai išmaišykite. Prieš valgydami salotas, sumaišykite jas su padažu.

Į klausimus atsako Marijampolės 1-ojo notaro biuro notarė Dalia Labanauskienė

Atkelta iš 1 p.

- Ar žmogus, kuris pageidauja patvirtinti testamentą, į Jūsų biurą dažniausiai ateina vienas ar kieno nors lydymas?

- Senjorus dažnai atlydi jų vaikai arba vaikaičiai. Kartais taip nutinka dėl to, kad asmeniui reikalinga fizinė pagalba, kartais – iš smalsumo, noro dalyvauti procese ir išgirsti žmogaus valią. Bet visgi nepamirškime, kad notarinis veiksmas – paslaptis, vykstanti notaro kabinete. Notaro veiksmė leidžiama dalyvauti tik jo šalims. Notaras nustato asmens tapatybę, pokalbio metu išsiaiškina jo tikrąją valią, paaiškina notarinio veiksmo esmę ir pasekmes. Kad ir kaip smalsu šiame pokalbyje dalyvauti artimiesiems, tai tik notaro ir jo kliento reikalas. Sudarant testamentą gali paaiškėti kitiems, net šeimos nariams, nežinomi asmens gyvenimo faktai, aplinkybės, kurias notaras įsipareigoja saugoti.

- Kada apie testamentą sužino (turėtų sužinoti) artimieji, kur jis laikomas/saugomas iki paviešinimo, kaip testamentas viešinamas?

- Yra dvi testamentų rūšys – oficialūs ir asmeniniai. Daugiau kaip 90 proc. testamentų yra oficialieji, t. y., notaro patvirtinti. Informacija apie juos registruojama valstybiniame Testamentų registre, tačiau tai tik duomuo apie asmens testamentą egzistavimą ir jį patvirtinusių notarą. Pats testamentas saugomas notaro seife ir paviešinamas įpėdiniams tik testatoriui mirus.

Kita testamentų rūšis – asmeninis. Jis surašomas paties testatoriaus ranka. Dokumente nurodomas testatoriaus vardas, pavardė, testamentą sudarymo data (metai, mėnuo, diena), vieta, testatorius išreiškia savo valią ir pasirašo tokį asmeninį testamentą. Jis gali būti surašomas bet kokia kalba. Asmenys, kurie surašė asmeninį testamentą, jį gali perduoti saugoti notarui. Tada asmeninis testamentas prilyginamas oficialiajam. Jeigu asmeninis testamentas ne-

buvo perduotas saugoti nustatyta tvarka, jis po testatoriaus mirties ne vėliau kaip per vienerius metus turi būti pateiktas teismui patvirtinti ir tokiu atveju galios tik teismo patvirtintas testamentas. Testatoriaus asmeninis reikalas, ar informuoti apie testamentą turinį savo artimuosius ir būsimus įpėdinius. Tačiau notaras tokios informacijos neatskleis.

- Kas įtraukiama į testamentą?

- Dažnai apsiribojama fraze „visą savo turtą ir pinigines lėšas palieku tam ir tam“. Visgi būna atvejų, kai turto yra daug ir įvairaus, pavyzdžiui, skirtingi nekilnojamojo turto objektai, namai, butai, sklypai, automobiliai, piniginių lėšos, paveikslai, kitos meno vertybės, įvairios daiktų kolekcijos, įmonės ir jų akcijos ir kiti vertybiniai popieriai ir kt. Būna, kad asmenys detalai išvardija turtą, nurodydami jo dalis ar atskirus daiktus paveldėsiams įpėdiniams – viskas testatorių valioje. Todėl teko patvirtinti ir vieno, ir kelių dešimčių lapų apimties testamentus. Kuo tiksliau ir konkrečiau testamente bus įvardytas turtas, tuo paprasčiau ir lengviau jį paveldės įpėdiniai. Notaras patars, kaip tiksliau ir aiškiau suformuluoti šį dokumentą.

- Ar dažnai žmonės keičia testamentus, dėl kokių priežasčių?

- Atvejai, kai asmuo keičia testamentą turinį, jį papildo, ar apskritai panaikina, nereti. Visų priežasčių net neišvardysi. Kartais žmogus pakeičia nuomonę apie būsimuosius įpėdinius, nusprendžia palikti turtą kitiems asmenims, kartais dar būdamas gyvas savo turtą parduoda ar padovanoja – gausybė variantų. Kartais žmogus nusprendžia, kad bus teisingiau, kad jo turtas bus paveldimas ne testamentu, o pagal įstatymą, t. y., įpėdinių eilės.

- Ar dažnai testamentai ginčijami, kodėl?

- Ginčai dėl mirusio asmens turto

- dažna kūrybos tema tiek literatūroje, tiek filmuose. Giminaičių ginčai, ypač kai kalbama apie mirusį turtingą asmenį, neretai aprašomi ir žiniasklaidos puslapiuose. Kartais, įsivaizduokime vos ne melodramos scenarijų, testamentas neatitinka giminaičių lūkesčių, pavyzdžiui, kai vienas ar keli iš vaikų rūpinosi senjoru, o turtą paveldi kitas asmuo: testatoriaus antrasis sutuoktinis ar panašiai, ir užverda ginčai dėl turto.

- Notarų rūmų tinklalapyje nurodytos notarų aptarnaujamos teritorijos paveldėjimo atvejams – ar dėl to dažniausiai kreipiamasi?

- Notarų aptarnaujamos teritorijos paveldėjimo atvejams – tai palikimas iš kelių dešimtmečių senumo laikų, kai neegzistavo modernios informacinės sistemos, leidžiančios išvengti nesusipratimų, kai skirtingi įpėdiniai dėl palikimo priėmimo kreipiasi į skirtingus notarų, ir paveldėjimo bylos užvedamos vienu metu skirtingose vietose. Šiuo metu tebegalioja principas, kad dėl palikimo priėmimo įpėdiniai kreipiasi į notarą pagal mirusio asmens paskutinę deklaruotą gyvenamąją vietą. Vis dėlto, suprasdami realią padėtį, kad žmonėms gali būti nepatogu vykti į kitą miestą ar savivaldybę, Lietuvos notarų rūmai leidžia išimties tvarka perkelti paveldėjimo bylos vedimą. Įpėdinis privalo raštu kreiptis į Lietuvos notarų rūmus su prašymu perkelti paveldėjimo bylos vedimą iš vieno notaro kitam. Tuo atveju, jei paveldėjimo byla dar neužvesta, ir notaras neprieštarauja, suteikiamas leidimas vesti paveldėjimo bylą kitam notarui. Svarbu prisiminti, kad palikimą būtina priimti per tris mėnesius.

- Ar turite klientų, su kuriais tenka/teko bendrauti skirtingais reikalais dešimt ir daugiau kartų?

- Notaras – tai valstybės įgaliotas asmuo, kuriam tenka teikti teisiškas paslaugas įvairiose gyvenimo situacijose. Tiek dideliuose mies-

tuose, tiek ir nedideliuose savivaldybių centruose, netgi sakyčiau – ypač nedideliuose miestuose, formuojasi notarų klientų ratas. Vieną kartą gavęs teisinę paslaugą, klientas vėl grįžta pas tą patį notarą, nes juo pasitiki. Daug metų dirbantys notarai pažįsta savo klientus. Kažkada patvirtinę būsto pirkimo sandorį jaunai šeimai, vėliau su tais pačiais klientais susiduria dėl kokio nors kito dokumento, o dar vėliau į tą patį notarą kreipiasi jau klientų išaugę vaikai. Be abejo, dažnai ir ne vieną kartą tenka bendrauti su verslininkais, įmonių atstovais, statybų kompanijomis dėl įvairių verslo sandorių: akcijų perleidimo, įstatinio kapitalo didinimo, paskolų, įkeitimo, nekilnojamojo turto perleidimo ir t. t.

- Ar Marijampolėje notarų klientai kuo nors išsiskiria iš besikreipiančių kituose miestuose?

- Mūsų dienomis nebereikia įgaliojimų automobilių naudotojams Lietuvoje, ir dėl įgaliojimų išvežti automobilius į užsienį kreipiamasi retai. Marijampolėje dirbantys notarai jaučia, kad nemaža vietos verslo dalis yra susijusi su automobilių prekyba, aptarnavimu, pervežimais. Tačiau dauguma notarinių veiksmų nesiskiria nuo atliekamų kitose Lietuvos vietose. Suprantama, Marijampolėje nėra tiek nekilnojamojo turto perleidimo sandorių, kiek didžiuosiuose miestuose, atitinkamai mažiau ir hipotekų, nes nėra tiek kredito įstaigų ar turto objektų, kurie perkami su paskolomis. Jei tikėtume, kad suvalkiečiai yra itin taupūs, notaro veiklai tai neturi įtakos. Juk notarų paslaugų įkainiai visoje šalyje vienodi, patvirtinti teisingumo ministro, ir kreipdamasis į notarą nuolaidos klientas negaus.

- Notare, jei neklystu, dirbate nuo 1991 metų, kaip ir kas per tą laiką pasikeitė Jūsų (ir apskritai notarų) veikloje?

- Taip, notare pradėjau dirbti 1991 metų lapkritį, tuo metu Marijampolės miesto Valstybi-

nėje notarinėje kontoroje. Tada neturėjome techninių darbuotojų, dokumentus rengė ir tvirtino patys notarai. Ypač sunku buvo privatizacijos metu, kai kreipdavosi labai daug klientų, tačiau, kad ir ilgiau laukdavo, jie buvo ramesni, kantresni, mandagesni.

Nuo 1992 m. reorganizavus Valstybines notarines kontorą ir notarų biurus ir įsteigus Marijampolės miesto notaro biurą iki šiol esu jo notare. Darbas tapo kitoks, nes jau galėjome turėti savo padėjėjus, sekretores, kompiuterius, kopijavimo aparatus ir kitą techniką. Tačiau ir dokumentai tapo sudėtingesni, reikėjo įsisavinti naujus sandorius, mokytis, kelti kvalifikaciją.

Tobulėjant technologijoms, notarai ėmė dirbti virtualioje aplinkoje, pavyzdžiui, Lietuvos notarų rūmų sukurtoje „eNotaras“ sistemoje, o svarbiausia naujiena – permai liepą įteisintas nuotolinių notarinių veiksmų tvirtinimas. Manau, kad technologijų įsisavinimo prasme notariatas pasikeitė, tačiau visgi notaras turi išlikti toks, kad užtikrintų teisės viršenybę, būtų atsidirbti nuo neteisėtų sandorių ir interesų.

- Jūsų notaro biuras Marijampolėje nurodytas kaip Nr. 1 – ką tai reiškia?

- Kaip jau minėjau, 1992 m. reorganizavus valstybines notarines kontorą ir notarų biurus, Teisingumo ministro įsakymu buvo įsteigtas Marijampolės miesto notarų biuras. Tuo metu jame dirbome dvi notarės. 1995 m. į Marijampolę buvo paskirta notarė ir įsteigtas miesto 2-asis notaro biuras, o buvęs miesto notarų biuras tapo Marijampolės miesto 1-uoju notarų biuru. Vadovaujantis teisingumo ministro 2000-03-22 įsakymu dėl Marijampolės miesto ir rajono notarų biurų pavadinimų pakeitimo, Marijampolės miesto 1-as notaro biuras laikomas Marijampolės 1-uoju notaro biuru.

Klausimus pateikė Vytautas ŽEMAITIS